

Mede namens ondergetekenden, zie lijst, bijlage I | 19 april 2024

Aan:
CC

Informateurs de heer E. Dijkgraaf en de heer R. van Zwol
Fractievoorzitters onderhandelende partijen:
g.wilders@tweedekamer.nl | d.yesilgoz@tweedekamer.nl |
pieter.omtzig@tweedekamer.nl | c.vdplas@tweedekamer.nl
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018 | 2500 EA Den Haag |
info@tweedekamer.nl | persvoorlichting@tweedekamer.nl

Betreft:

Afspraak over Implementatie EU ‘Richtlijn Hernieuwbare Energie’ (RED3)
in nationale wetgeving m.b.t. Biomassa-, Klimaat- en Energiebeleid

Amsterdam, 19 april 2024

Geachte heren Dijkgraaf en Van Zwol,

Met diverse partijen voert u, deze weken, gesprekken op basis van hun aanbevelingen met betrekking tot het klimaat en energiebeleid. Belangrijk onderdeel hiervan betreft het nog vorm te geven implementatiebeleid ten aanzien van *biomassaverbranding voor energie*. Belangrijk omdat houtige biomassa nog altijd de grootste bijdrage levert aan de hernieuwbare energiemix: 40 procent in Nederland en bijna 60 procent in Europa, inclusief biobrandstoffen. Comité Schone Lucht^[1] behartigt sinds 2018 het expliciet, kritische geluid (zie bijlage 2) vanuit de samenleving, natuur- en bosbeschermingsorganisaties^[2] en een grote groep wetenschappers in binnen- en buitenland.^[3] Een gesprek over dit onderwerp mag daarom niet ontbreken tijdens dit formatieproces.

De huidige minister voor Klimaat en Energie Rob Jetten heeft, mede in samenwerking met Comité Schone Lucht, een aanzet gemaakt voor het implementatieproces van de RED3 in nationale wet- en regelgeving, voor komende jaren. De aankomende regering zal hier verder uitvoering aan geven.

We zullen zien wat er na de Europese verkiezingen op 9 juni gebeurt, hoe lang verbranding van houtige biomassa in de EU als koolstofneutraal zal worden beschouwd. Maar het is aan de nieuw gevormde Nederlandse regering om daar nu een standpunt over in te nemen. De Europese richtlijn voor hernieuwbare energie biedt hiervoor een basis. De invulling hiervan ligt echter in handen van de lidstaten zelf, die hiervoor (binnen de RED3) expliciet ruimte toegekend hebben gekregen om een eigen en verdergaande koers te varen.

Mede namens ondergetekenden, zie lijst, bijlage I | 19 april 2024

Tegen deze achtergrond adviseert Comité Schone Lucht om duidelijke eisen en richtlijnen te formuleren en te borgen, ten behoeve van een echte emissieloze en schone energietransitie en -productie. Deze koers gaat ook over sociaal-economische criteria, waaronder werkgelegenheid, beperken van ecologische risico's en eisen voor schone lucht en leefomgeving.

De nieuwe regering moet regie nemen, ook op dit cruciale biomassadossier. De wereldwijde beschikbaarheid van duurzame biograndstoffen is beperkt. Het ligt nu in uw handen om de strategie voor toepassing in Nederland te bepalen, de kaders vast te leggen en de regie te nemen.

In het kader van de huidige formatiegesprekken bieden wij u graag een handleiding voor implementatie inclusief noodzakelijke en alternatieve keuzes, en gaan wij namens bijgevoegde ondertekenaars graag het gesprek met u aan.

We ontvangen graag uw bevestiging van ontvangst en zien uw uitnodiging voor gesprek tegemoet, bij voorkeur voor 5 mei a.s.

Hoogachtend,

Dr. F. Swart

Voorzitter Comité Schone Lucht | E. Fenna@ComiteSchoneLucht.nl | T. 06 415 14 330

Bijgevoegd drie bijlagen:

I. Lijst met mede ondertekenaar; II. Beknopt overzicht biomassadossier; III. Noten

Bijlage I

Deze brief is mede ondertekend door de volgende personen en organisaties:

NR	Names (Organization scientist person)	Website (emailadressen afgeschermd)	Nationality
1	AbibiNsroma Foundation	https://www.abibinsromafoundation.org/	Africa
2	van Andel M.	http://maarten-vanandel.com/	Nederland
3	Armstrong N.		Nederland
4	Arnhems Peil	www.arhemspeil.nl	Nederland
5	Arnhemse Bomenbond	www.treeunion.nl	Nederland
6	Aykroyd T.	www.wildeurope.org	Europa
7	Bancroft B.	www.naturens.ca	Canada
8	Bakker S.	https://groenweert.nl/	Nederland
9	Berkhout J. Prof.Dr.Ir.	-	Nederland
10	Biofuelwatch	www.biofuelwatch.org.uk	Engeland
11	Biomass Action Network of EPN International	https://environmentalpaper.org/biomass/	Mondiaal
12	Blokland A.A.		Nederland
13	Boellaard-Hendriks D.		Nederland
14	Bolt M.		Nederland
15	Bomen Brigade Boxtel	www.transitieboxtel.nl	Nederland
16	Bomenkap Meldpunt	www.bomenkapmeldpunt.nl	Nederland
17	Bomenstichting Achterhoek	https://bomenachterhoek.blogspot.com/	Nederland
18	Bos C.F.A. Dr.		Nederland
19	Bouman H.		Nederland
20	Bovy A.J. Dr.Ir		Nederland
21	Briggeman T.	https://knnv.nl/	Nederland
22	Bulens J.D.		Nederland
23	Burnelius, L	https://skyddaskogen.se/?lang=en	Sweden
24	Burger AA C. Mr		Nederland
25	Climate Cleanup	https://climatecleanup.org/	Nederland

26	Comité Matiging Kapbeleid Slangenborg		Nederland
27	Declerck S. Dr.	https://nioo.knaw.nl/nl/employees/steven-declerck	Nederland
28	Dogwood Alliance	https://dogwoodalliance.org/	Amerika
29	EASAC	https://easac.eu/	Europa
30	EDSP ECO	https://edsp.nl/eco/	Nederland
31	Ei polteta tulevaisuutta	https://eipoltetatulevaisuutta.fi/	Finland
32	Feijen E.		Nederland
33	Federatie tegen Biomassacentrales	www.the-fab.org	Nederland
34	Frankfurter G.		Nederland
35	Jac. Gazenbeekstichting	www.de-veluenaar.nl	Nederland
36	Goemans H.		Nederland
37	Goudriaan J. Prof.Dr.Ir.	https://www.wur.nl/	Nederland
38	Graaff, van de W.J.E.		Nederland
39	Great Lakes and Wetlands Association	www.nagytavak.hu	Hongarije
40	Green Impact	www.greenimpact.it	Italië
41	Groot, de P.		Nederland
42	Gutierrez M.	www.earthethics.us	Amerika
43	FERN	www.fern.org	Europa
44	Hamersma S.		Nederland
45	Harinck E. Mr.	SchoonSchip HW	Nederland
46	Hasselt, van N.J.M.M.		Nederland
47	Hennekens S.	https://www.wur.nl/	Nederland
48	Hengeveld E.	www.nioo.knaw.nl	Nederland
49	Hombroek H.		Nederland
50	Hoornstra T. Ir		Nederland
51	Horstink J. Drs.		Nederland
52	Stichting HoutrookVrij	www.houtrookvrij.nl	Nederland
53	Werkgroep Houtstook-vrij		Nederland
54	Hummelen K. Prof.Dr	https://www.rug.nl/	Nederland

55	Janssen L.J.M.	https://groenweert.nl/	Nederland
56	Katan M. Prof.Dr.	www.mkatan.nl	Nederland
57	Keller W.J. Prof.Dr.Ir.	https://nl.wikipedia.org/wiki/Wouter Keller	Nederland
58	Kool B.	www.geenbmcwaddinxveen.nl	Nederland
59	Krio E.		Nederland
60	Krom, de P.	Milieudefensie Leiden	Nederland
61	Kusters P.		Nederland
62	Kenniscentrum Houtrookoverlast	Martin van Raay	Nederland
63	De Klimaatcoalitie	www.klimaatcoalitie.org	Nederland
64	Labohm H.	https://www.climategate.nl/	Nederland
65	Lakerveld K.		Nederland
66	Landelijk Netwerk Bossen- en Bomenbescherming	https://bos-en-bomenbescherming.nl/	Nederland
67	Leefmilieu	www.leefmilieu.nl	Nederland
68	Lentink Eureka&Advies		Nederland
69	The Lifescape Project	www.lifescapeproject.org	Engeland
70	Meurs K.		Nederland
71	Milieudefensie Groningen		Nederland
72	Natuur & Milieu	www.natuurenmilieu.nl	Nederland
73	Natural Resources Defense Council (NRDC)	www.nrdc.org	Amerika
	Stichting Natuur en Milieu Aalten		Nederland
75	Stichting Natuurlijk IJburg	www.natuurlijkijburg.nl	Nederland
76	NOAH, Bente Hessellund	www.noah.dk	Nederland
77	Oldenkamp L.	https://bos-en-bomenbescherming.nl/	Nederland
78	Pasman J.F.		Nederland
79	Pauwels L.L.M.		Nederland
80	Partnership for Policy Integrity (PFPI)	www.pfpi.net	Amerika
81	Pieterse M.J.M. Ir.		Nederland
82	Plas, van der F. Dr,	https://www.wur.nl/	Nederland

83	Ploeg A.		Nederland
84	Prins E.		Nederland
85	Projectbureau Energie Duurzaam	www.energieduurzaam.nl	Nederland
86	Raan, van L.	www.linkedin.com/lammertvanraan	Nederland
87	ROBIN WOOD e.V.	www.robinwood.de	Nederland
88	Rooyackers J.		Nederland
89	Ross G.	https://nioo.knaw.nl/nl/employees/giles-m-ross	Nederland
90	Sairinen V.	https://eipoltetatulevaisuutta.fi/	Finland
91	van Santen R.A. Prof. dr		Nederland
92	Stichting ter behoud van het Schoorlse- en Noord- Kennemerduingebied	www.Duinstichting.nl	Nederland
93	Save Estonia's Forests	www.savetheforest.ee	Estland
94	Save the Forests Sweden	https://skyddaskogen.se/?lang=en	Zweden
95	Scheibler, von W. Ir. Drs	www.natuurlijkplatform.nl	Nederland
96	Schram D.C. Prof. Dr.	www.tue.nl	Nederland
97	Sikkema D.J. Prof. Dr.	https://www.mxpolymer.com/	Nederland
98	Sikkema F. Dr.		Nederland
99	Southern Environmental Law Center	https://www.southernenvironment.org/	Amerika
100	Spoelstra K. Dr.	https://nioo.knaw.nl/nl/employees/kamiel-spoelstra	Nederland
101	Spronsen, van E.		Nederland
102	Swart D. Ir.		Nederland
103	Tropism Art & Science Foundation	https://www.tropism.eu/trees.html	Nederland
104	Tuenter R.		Nederland
105	Vereniging Open Landschap Rijen		Nederland
106	Verschuur H.W.		Nederland
107	Verwer J. Ir.		Nederland
108	Vet L.E.M. Prof.Dr.		Nederland

109	Villar N. Dr.	https://nioo.knaw.nl/en/employees/nacho-villar	Nederland
110	Vlug J.		Nederland
111	Vodegel M.	https://bos-en-bomenbescherming.nl/	Nederland
112	Vos F.	https://www.daaromduurzaamdiemen.nl/default.aspx	Nederland
113	Vrienden van het Diemerpark	https://vriendenvanhetdiemerpark.nl/	Nederland
114	van der Vuurst de Vries J.J.		Nederland
115	Wakker K.F. Em. Prof. Ir.		Nederland
116	Waldram R.	www.wbv-online.nl	Nederland
117	Wennekes A.	https://groenweert.nl/	Nederland
118	Wild Europe	www.wildeurope.org	Europa
119	Wild Heritage	https://wild-heritage.org/	Amerika
120	Visschers M.	www.leefmilieu.nl	Nederland
121	Weerd, de J.E. Drs.	www.StichtingdeArk.nl	Nederland
122	Wolkers C.		Nederland
123	Wolkers H.	www.wildfrontiers.nl	Nederland
124	Wolkers J.	-	Nederland
125	Wolkers L.	-	Nederland
126	Woudstra Y.		Nederland
127	Yuen, J		Nederland
128	ZERO - Associação Sistema Terrestre Sustentável	www.zero.org	Nederland

Bijlage II.

Beknopt overzicht Biomassadossier

Het Biomassadossier - context & achtergrond

Naar een toekomstbestendige en duurzame economie

Nederland wil wat betreft energievoorziening en grondstoffenverbruik minder afhankelijk worden van het buitenland. Ook wil Nederland efficiënter omgaan met energie en grondstoffen. Grondstoffen, hoogwaardig en circulair inzetten versterkt onze economie. Zo bouwt Nederland aan een toekomstbestendige economie.

Naar hoogwaardige toepassingen

In Nederland wordt nog veel hout laagwaardig ingezet via biomassaverbranding ondanks de aanbeveling van de SER (2020) om laagwaardige inzet zo snel mogelijk af te bouwen en primair in te zetten op hoogwaardige toepassingen.^[4]

Naar meer bossen en biodiversiteit

Winning van geïmporteerde houtpellets voor de verbranding in kolencentrales, zoals plaatsvindt bij onder meer RWE (bijstook van biomassa), vindt plaats door industriële bos- en kaalkap.^[5] Onder meer in de Baltische staten en het zuidoosten van de Verenigde Staten. Dit gaat ten koste van de biodiversiteit en koolstofopslag.^[6]

Naar een haalbare en uitvoerbare energietransitie

Houtige biomassa produceert een hogere CO₂-equivalente uitstoot dan de fossiele brandstoffen die deze zou moeten vervangen of verminderen (zelfs steenkool). Alternatieve hernieuwbare energiebronnen zijn echter veel meer kosteneffectief. Het energiebedrijf RWE heeft plannen om haar beide kolencentrales Eemshaven en Amer volledig om te zetten van kolen naar hout met CO₂-afvang en -opslag.^[7] Dat houdt in een verdubbeling van de huidige import aan houtpellets.^[8] De Nederlandse energievoorziening blijft dan nog langer afhankelijk van import.^[9] De betreffende techniek (BECCS genaamd^[10]) is bovendien onbewezen, zeer kostbaar en niet CO₂-negatief.^[11] Tegelijkertijd is de internationale biomassamarkt aan grote onzekerheid onderhevig door het recente faillissement van 's werelds grootste houtpelletproducent, het Amerikaanse Enviva.^[12]

Naar zekerheid voor economie én ecologie

Beleggers uit de EU en Azië kijken momenteel met toenemende scepsis naar toekomstige investeringen in de biomassasector. Veel wijst op een tekort om houtige biomassa blijvend als duurzame energie te kwalificeren. De onzekerheid in het bedrijfsleven over zowel het toekomstige beleid van de Amerikaanse regering als dat van Europa met betrekking tot de verdubbeling van hernieuwbare energie in 2030 (in de RED3), neemt zienderogen toe. Dit in combinatie met ontbrekend draagvlak in samenleving en wetenschap (EASAC, KNAW, JRC, IPCC) over nut en noodzaak van biomassaverbranding voor energie maken investeringen in biomassa als hernieuwbare energiebron uiterst onzeker en riskant.

Bijlage III

Noten

[1] <https://comiteschonelucht.nl>

[2] Zie ondergetekenden van deze brief; bijlage I

[3] <https://act.wemove.eu/campaigns/biomass>

[4] <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2020/biomassa-in-balans-persbericht.pdf>
<https://www.ser.nl/nl/Publicaties/advies-biomassa-in-balans>

[5] <https://www.trouw.nl/opinie/omgebouwde-kolencentrale-levert-niet-opeens-groene-energie-integendeel~b04bfc0c/>

[6] <https://comiteschonelucht.nl/campagnes/>

Diverse buitenlandse bosbeschermingsorganisaties hebben herhaaldelijk de Nederlandse overheid aangesproken op het beleid met betrekking tot biomassaverbranding in de afgelopen jaren:

[7] <https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/ondanks-verkiezingsbeloften-is-nederland-nog-steeds-koploper-bossen-verbranden-onder-de-noemer-biomassa>

[8] <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-nieuwe-leefomgeving-rapport-dient-vooral-de-politiek-niet-het-klimaat~b549cd3e/>

[9] <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-nieuwe-leefomgeving-rapport-dient-vooral-de-politiek-niet-het-klimaat~b549cd3e/>

Als Nederland haar eigen bos zou benutten voor de voorziening van houtpellets voor de twee RWE-centrales, dan zou het Nederlandse bos in ca 5 jaar tijd zijn gekapt en verbrand.

[10] <https://nl.wikipedia.org/wiki/BECCS>

BECCS staat voor bio-energie met koolstofafvang en -opslag (bio-energy and carbon capture and storage)

[11] <https://comiteschonelucht.nl/rwe-start-controversieel-vergunningproces-voor-biomassa-met-beccs-amercentrale/>

[12] <https://news.mongabay.com/2023/11/enviva-the-worlds-largest-biomass-energy-company-is-near-collapse/>